

LAUSUNTO

9.5.2022

Sisäministeriö
kirjaamo.sm@govsec.fi

Lausuntopyyntö VN/6121/2021-SM-25 (VD/3691/00.04.03/2022)

VANTAAN JA KERAVAN HYVINVOINTIALUEEN LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYS-
LUONNOKSESTA LAIKSI HÄTÄKESKUSTOIMINNASTA ANNETUN LAIN JA SIIHEN
LIITTYVIEN LAKIEN MUUTTAMISESTA

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue kiittää mahdollisuudesta esittää näkemyksiä hätäkeskuslain muutosehdotuksista. Pyydämme, että jatkovalmistelussa huomioidaan seuraavat asiat:

Käsitteet

Luonnoksessa esitetään pelastustoimen tietojen osalta rekisterinpitäjäksi hyvinvointialuetta ja Helsingin kaupunkia. Mahdollisena tulevana rekisterinpitäjänä Vantaan ja Keravan hyvinvointialue esittää, että ”hätäkeskustoiminta” -käsitettä tarkennetaan lain perusteluosaan. Esitetyllä määritelmällä jää epäselväksi esimerkiksi pelastuslaitoksen hätäkeskustoiminnan piiriin kuuluvien tehtävien sisältö, mikä voi aiheuttaa epäselvyyksiä myös oikeuteen käsitellä henkilötietoja pelastuslaitoksen eri tehtävissä, esimerkiksi pelastustoimen toimintavalmiuteen liittyvän tilannekuvan ylläpitämisessä.

Rekisterinpito ja henkilötietojen käsittely

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue pitää kannatettavana, että luonnoksessa esitetään erotettavaksi hätäkeskustietojärjestelmä-tietojärjestelmä sekä siihen liittyvä henkilörekisterinpito toisistaan. Tämä mahdollistaa henkilötietojen käsittelyn lain mukaisessa tarkoituksessa tietojärjestelmäriippumattomasti (looginen henkilörekisteri).

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella ei ole huomautettavaa esitetystä mallista rekisterinpitotehtävien järjestämiseksi, luonnoksessa esitetty mahdollisuus rekisterinpitotehtävän kokoamiseen on kannatettavaa. Hyvinvointialueen näkemyksen mukaan kyseessä on kuitenkin uusi tehtävä hyvinvointialueille ja Helsingin kaupungille, mikä tulee resursoida vastaavasti. Esityksen taloudellisia vaikutuksia on käsitelty myöhemmänä tässä lausunnossa.

Edellä kuvattu hätäkeskustoiminta -määritelmän epäselvyys sekä pelastusviranomaisen henkilötietojen käsittelytarkoituksen epäselvyys aiheuttavat toimivaltuusepäselvyyden, joka tulee Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen näkemyksen mukaan korjata. Pelastusviranomaisella on esimerkiksi poliisin kanssa täysin yhtenevät tarpeet henkilötietojen käsittelylle esimerkiksi tilannekuvan ylläpitoon ja seurantaan liittyen (vrt. poliisin nykyinen hätäkeskustietojärjestelmän käyttö), ja laissa tulee Vantaan ja

Keravan hyvinvointialueen näkemyksen mukaan turvata pelastusviranomaiselle riittävät henkilötietojen käsittelyn toimivaltuudet ja oikeudet.

Taloudelliset vaikutukset ja aikataulu

Esityksen kohdassa 5.2.4 (muut vaikutukset) esitetään, että esitys ei luo uusia tehtäviä hyvinvointialueille, Helsingin kaupungille tai HUS-yhtymälle. Vaikka rekisterinpito olisikin tietosuojasetuksen mukaan jo asiallisesti hätäkeskustoimintaan osallistuvien tahojen vastuulla, on kyseessä kuitenkin Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen näkemyksen mukaan uusi tehtävä, joka tulee resursoida vastaavasti. Esitetty uusi rekisterinpitotehtävä tulee siis myös huomioida hyvinvointialuerahoituksessa.

Hätäilmoitusten läpikäyminen ja salassapitoperusteiden arviointi mahdollisissa tietopyyntötilanteissa on myös luonnoksessakin tunnistettu työlääksi tehtäväksi, ja se tulee myös huomioida rekisterinpidosta vastaavien hyvinvointialueiden rahoituksessa.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella ei ole tarvetta kasvattaa ERICA-client-oi-keuksia nykyisestä tasosta sääntelyn voimaantuloon liittyen.

Huomioiden hyvinvointialueiden toiminnan käynnistämiseen liittyvien tehtävien määrän, Vantaan ja Keravan hyvinvointialue pitää mahdollisena siirtyä esitettyyn malliin henkilörekisterien pitämisen järjestelyissä aikaisintaan esitettyssä ajankohdassa 1.1.2024. Hyvinvointialue tuo samalla esiin huolen lainsäädännön käytännön toimeenpanon haasteista, mikäli muu osa esitetystä lainsäädännöstä tulisi voimaan jo 1.1.2023. Hyvinvointialue ehdottaa, että vaiheittaiseen voimaantuloon liittyviä riskejä (esimerkiksi henkilötietojen käsittelyn pelastustoimessa tilannekuvan ylläpitämiseksi rekisterinpitäjyyden ollessa edelleen hätäkeskuslaitoksen vastuulla) käsiteltäisiin luonnoksessa tarkemmin.

Muut havainnot

Esitysluonnoksessa laiksi pelastuslain muuttamisesta 91 §:ssä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle jää epäselväksi, toimiiko tietojen luovuttajana edelleen hätäkeskus, vai tulisiko luovuttajana mainita henkilötietojen rekisterinpitäjä, esimerkiksi hyvinvointialue.

Vantaalla 9.5.2022

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue

Timo Aronkytö
Hyvinvointialueen muutosjohtaja